

KESKKONNAAMET

Sihtasutus Eestimaa Looduse Fond
elf@elfond.ee

Teie 07.09.2022 nr 179

Meie 22.09.2022 nr DM-121284-2

Napsi turbatootmisala keskkonnanaloo nr VILM-011 muutmise otsuse eelnõule esitatud ettepanekutest

Austatud Tarmo Tüür

Esitasite Keskkonnaametile 07.09.2022 kirjaga nr 179 ettepanekud Napsi turbatootmisala keskkonnanaloo nr VILM-011 muutmise otsuse eelnõule (registreeritud keskkonnaotsuste infosüsteemis KOTKAS 08.09.2022 dokumendi nr DM-121284-1 all).

Täname Teid esitatud ettepanekute eest. Keskkonnaamet muutis oma 29.08.2022 korraldusega nr DM-120123-11 keskkonnaluba nr VILM-011. Muudetud keskkonnanaloo nr VILM-011 eelnõu ning keskkonnanaloo nr VILM-011 muutmise korralduse eelnõu (edaspidi *eelnõud*) edastati 08.08.2022 tutvumiseks ja vastuväidete esitamiseks aktsiaseltsile Ramsi Turvas, Mulgi Vallavalitsusele ning Põllumajandus- ja Toiduametile (registreeritud keskkonnaotsuste infosüsteemis KOTKAS 08.08.2022 kirja nr DM-120123-9 all). Ettepanekud ja seisukohad eelnõude kohta palusime Keskkonnaametile esitada eelnõu saamisest 14 kalendripäeva jooksul, hiljemalt 23.08.2022 (15 kalendripäeva). Keskkonnaamet teavitas 09.08.2022 keskkonnanaloo muutmise eelnõu valmimisest ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded teadaandega nr 1958925 (edaspidi teadaanne). Eksituse tõttu jäi teadaandesse eelnõude kohta ettepanekute ja vastuväidete esitamise tähtaeg märkimata, kuid Keskkonnaamet lähtus ettepanekute ja vastuväidete esitamisel samast tähtajast, mis anti 08.08.2022 kirjaga nr DM-120123-9, st 23.08.2022 (14 kalendripäeva). Tähtajaks esitas oma seisukoha ja ettepaneku vaid Põllumajandus- ja Toiduamet (edaspidi *PTA*), kelle arvamusega ka keskkonnanaloo nr VILM-011 muutmisel arvestati.

Keskkonnanaloo nr VILM-011 (edaspidi *keskkonnaluba*) muutmiseega anti aktsiaseltsile Ramsi Turvas (registrikood 10276571) (edaspidi *loa omaja*) täiendavalt üks aasta settebasseinide rajamiseks väljalaskmete Napsi kuivendusvee väljalask nr 1 (VI158) ja nr 2 (VI159) juurde. Keskkonnaamet nõustus väljalaskmete Napsi kuivendusvee väljalask nr 3, 4 ja 6 (VI160, VI161 ja VI163) osas ettepanekuga, mille kohaselt settebasseinid tuleb rajada juhul, kui veeseire näitab, et turbatootmisalalt ärājuhitavas vees suureneb heljumi sisaldus üle piirmäära. Keskkonnaamet täpsustas nimetatud tingimust, määrates veeseire perioodiks kuni 31.12.2024, mille jooksul teostatud veeseire tulemuste põhjal kaalutakse settebasseinide rajamise ja keskkonnanaloo muutmise vajadust.

Järgnevalt selgitab Keskkonnaamet oma kaalutlusi, millest tulenevalt määrati keskkonnanalooale tingimus, mille kohaselt kaalub Keskkonnaamet juhul, kui kuni 31.12.2024 teostatav veeseire näitab, et turbatootmisalalt ärājuhitavas vees suureneb heljumi sisaldus üle piirmäära, väljalaskmete nr 3, 4 ja 6 (VI160, VI161 ja VI163) osas settebasseinide rajamise vajadust ning keskkonnanaloo nõuete muutmist.

Keskkonnaamet tugines otsuse tegemisel keskkonnamõjude hindamise aruandes „Napsi turbatootmisala kaevandamise jätkamisega kaasneva keskkonnamõju hindamise aruanne“ (töö nr 18/2333, edaspidi *KMH aruanne*) toodud pädevate ekspertide hinnangule. KMH aruande ptk-s 6.2.2 „Mõju pinnavee kvaliteedile“ (lk 43) hinnati tegevuse mõju pinnavee kvaliteedile kokkuvõtvalt järgmiselt: „arvestades Napsi turbatootmisala ja Kõpu ning Pale jõe valgalade suuruseid, vooluhulkasid, kuivendusvee teekonna pikkust turbatootmisalast suublani, mille vältel toimub vee segunemine ja turbatootmisalalt tuleneva kuivendusvee lahjenemine, ei ole oodata, et turbatootmisalalt leostuvate toitainete kontsentratsioonid ning heljumi ja orgaanilise aine kogus mõjutavad oluliselt pinnavee veekvaliteeti või -režiimi. Seega on turbatootmisalal toimuva tegevuse mõju pinnavee kvaliteedile vähene“.

KMH aruande ptk-s 8 „Keskkonnaseire ja teiste keskkonnalubade vajadus“ tabelis 8.1 (lk 88) „Napsi turbatootmisala ärajuhitavas kuivendusvees seirataavad parameetrid ning seire aeg“ on ärajuhitavas kuivendusvees soovitatud seirata biokeemilise hapnikutarbe (BHT₇), keemilise hapnikutarbe (KHT), üldlämmastiku (N_{üld}), üldfosfori (P_{üld}), heljuvaine sisaldust ning vesinikioonide kontsentratsiooni (pH). Lisaks soovitati seirata peenosakeste kontsentratsiooni ning vajadusel naftasaaduste sisaldust.

KMH aruande ptk-s 6.14 „Kavandatava tegevusega eeldatavalt kaasneva negatiivse keskkonnamõju vältimise või minimeerimise meetmed ja nende kasutamise eeldatav efektiivsus ning ohutusnõuded“ (lk 75) on märgitud, et juhul, kui KMH aruandes ette nähtud seire näitab, et turbatootmisalalt ärajuhitavas vees suureneb heljumi sisaldus üle piirmäära, tuleks turbatootmisalalt ärajuhitavas vees heljumit seetada settebasseinides enne eesvooludesse juhtimist.

Keskkonnaamet on keskkonnaloaga määranud suublasse juhitud vees seirataavad näitajad ja saasteainesisalduse piirväärtused vastavalt keskkonnaministri 08.11.2019 määrusele nr 61 "Nõuded reovee puhastamise ning heit-, sademe-, kaevandus-, karjääri- ja jahutusvee suublasse juhtimise kohta, nõuetele vastavuse hindamise meetmed ning saasteainesisalduse piirväärtused". Keskkonnaloa alusel tuleb seirata järgmiseid saastenaiteid: biokeemiline hapnikutarve (BHT₇), keemiline hapnikutarve (KHT), üldlämmastik (N_{üld}), üldfosfor (P_{üld}), heljuvaine, vesinikioonide kontsentratsioon (pH) ja naftasaadused.

01.01.2016 - 12.06.2019 kehtinud vee erikasutusloa nr L.VV/327037 alusel 2016-2019 teostatud Napsi turbatootmisala väljalaskude omaseire põhjal ei ületanud suublasse juhitud kuivendusvesi loas määratud piirväärtusi (välja arvatud üks kord, mil Napsi kuivendusvee väljalask 3 (kood VI160) 04.06.2019 punktproovis oli heljumi sisaldus 48 mg/l). Alates 17.07.2020 kehtiva keskkonnaloa nr VILM-011 alusel 2020-2021 teostatud Napsi turbatootmisala väljalaskude omaseire põhjal ei ole suublasse juhitud kuivendusvesi keskkonnaloas määratud piirväärtusi ületanud.

Napsi kuivendusvee väljalaskmed nr 3, 4 ja 6 suubuvad kraavidesse (Kanarbikukraav VEE1137704 ja Türgi kraav VEE1137702), mis suubuvad omakorda Pale jõkke (VEE1137700), veekogumisse Pale (1137700_1). Lääne-Eesti vesikonna veemajanduskava 2022-2027 (eelnõu) kohaselt oli nimetatud veekogumi koondseisund 2019. aastal hea. [Pinnavee ja põhjavee seisundi interaktiivse kaardi](#) alusel oli veekogumi Pale seisund ka 2020. aastal hea. Pale jõeni on Napsi turbatootmisala väljalaskudest üle 1 km. Eeldusel, et suublasse juhitud kuivendusvesi vastab ka edaspidi nõuetele, ei ole alust arvata, et kuivendusvee juhtimine mõjutaks negatiivselt Pale jõe veekvaliteeti.

Napsi kuivendusvee väljalaskudest nr 1 ja nr 2 juhatakse kuivendusvesi Pulgaaru oja, mis on riigi poolt korrashoitav ühiseesvool Pulgaaru oja (MS kood/ehitise kood 6114230020000/001). Napsi kuivendusvee väljalaskmest nr 6 juhatakse kuivendusvesi Türgikraavi, mis on Pulgaaru maaparandusehitise (MS kood/ehitise kood 6113770030015/001) eesvool. Kuna taotletav tegevus (settebasseinide mitterajamine juhul, kui veeseire alusel turbatootmisalalt ärajuhitavas vees ei suurene heljumi sisaldus üle piirmäära) võib mõjutada maaparandussüsteemide toimimist, palus Keskkonnaamet 04.07.2022 kirjaga nr DM-120123-7 PTA seisukohta esitatud taotlusele. PTA andis 11.07.2022 kirjaga nr 6.2-2/31303 seisukoha, mille kohaselt on settebasseinid kindlasti vajalikud kraavidel, mis suubuvad riigi poolt korrashoitavasse ühiseesvoolu (Pulgaaru oja). Teiste väljalaskmete juures võib PTA hinnangul toimida vastavalt veeseire tulemustele (registreeritud keskkonnaotsuste infosüsteemis KOTKAS 12.07.2022 dokumendi nr DM-120123-8 all).

Keskkonnaamet on tellinud Eesti Keskkonnauuringute Keskus OÜ-lt operatiivseire teostamise Napsi kuivendusvee väljalaskmetele nr 3, 4 ja 6. Operatiivseiret on plaanis teostada alates 2022. aasta III kvartalist kuni 2024. aasta III kvartali lõpuni. Pärast 2024. aasta väljalaskmete seire tulemuste laekumist kaalub Keskkonnaamet keskkonnaloa muutmise ja settebasseinide rajamise vajadust.

Keskkonnaamet jättis endale 29.08.2022 korraldusega nr DM-120123-11 võimaluse muuta keskkonnaluba ja vajadusel määrata täiendavaid tingimusi, kui keskkonnaloa muutmine on põhjendatud. Keskkonnaameti 29.08.2022 korralduses nr DM-120123-11 on märgitud, et juhul, kui suublasse juhitud sademevee (kuivendusvee) seire tulemusel või muul viisil selgub, et keskkonnaloaga lubatud tegevusega kaasneb keskkonnaoht või oluline

keskkonnahäiring, võib Keskkonnaamet keskkonnaseadustiku üldosa seaduse (edaspidi *KeÜS*) § 59 lg 1 p 2 alusel algatada keskkonnaloo muutmise menetluse, et seada täiendavaid tingimusi või piiranguid. Täiendavalt on Keskkonnaametil KeÜS § 62 lg 2 p 2 alusel õigus keskkonnaluba kehtetuks tunnistada juhul, kui loa omaja ei täida loaga või õigusaktiga sätestatud nõudeid. Eelnevast tulenevalt võib Keskkonnaamet keskkonnaluba muuta ka enne 2024. aasta sademevee (kuivendusvee) seire tulemuste selgumist, kui on tõendatud keskkonnalooaga lubatud tegevusega kaasneva keskkonnoahu või olulise keskkonnahäiringu ilmumine. Vajadusel palutakse loa omajal tellida uuring Napsi turbaraba kuivendusvee parameetrite, sh heljumi sisalduse hindamiseks.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Martin Nurme
juhataja
maapõuebüroo

Margit Lillema 5696 3006
Margit.Lillema@keskkonnaamet.ee